

Haj we wezipe borjuny ýerine ýetirme ukyby

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 январа, 2025

Haj we wezipe borjuny ýerine ýetirme ukyby HAJ we WEZIPE BORJUNY ÝERINE ÝETIRME UKYBY

Saud Arabystany döwleti üçin haj her dürli taryhy degerlendirmeden owal saud hökümetiniň we halkynyň egnine düşýän borçdur

Saud Arabystany patyşalygynyň mirasdüşer şazadasy we premýer-ministri Muhammet bin Selman Italiýadaky «G7» duşuşygyna gatnaşyp bilmändigi sebäpli ötünç soramak üçin Italiýanyň premýer-ministri Jorja Melonä ünsi çekiji hat ýollady. Hatyň doly tekstini «SPA» habarlar gullugy çap etdi.

Hatda çakylyk üçin minnetdarlyk bildirilýär we Saud Arabystany-Italiýa gatnaşyklary magtalýar.

Hatyň dowamynda bolsa, Saud Arabystany patyşalygynyň mirasdüşer şazadasy haj möwsümüne gözegçlik etmek, hajylar bilen gyzyklanmak we iki mukaddes metjide hyzmat etmek bilen başagaý bolandygy sebäpli, «G7» duşuşygyna gatnaşyp bilmändigi üçin ötünç soralýar.

Bolup geçen bu ýagdaý has owal Saud Arabystany döwletiniň, hökümetiniň, halkynyň haj ybadaty, haj, umra ýa-da zyýarat maksady bilen Mekge-Medinä gitjek bolýanlaryň duýmaly «wezipe borjy» hakda aýtmaga mümkinçilik berdi.

Saud Arabystany döwleti üçin haj her dürli taryhy degerlendirmeden owal saud hökümetiniň we halkynyň egnine düşýän borçdur. Bu borç Saud döwletiniň irki döwründe Ymam Saudyň halka haj parzynda öňbaşçylyk eden wagtyndan bäri köne borçlaryň biri bolmagynda galýar.

Ymam Saud bin Abdyleziz kakasy Ymam Abdyleziz bin Muhammediň patyşalygy döwründe mirasdüşer şazadaka 1801-nji ýyldakt ilkinji haj parzyny amal edende halka öňbaşçylyk edipdi.

Taryhyň dürli döwürlerinde haja gidip-gelmek dürli howp-hatarlar we elhenç başdan geçirmeler bilen doludy.

Bu hadysalar şeýle bir ýagdaýa gelipdi welin, Andalusdaky we Marokkodaky käbir alymlar haja barýan ýollarda we Mekgede howpsuzlygyň ýola goýulmandygy üçin raýatlara haja gitmegiň parz däldigi barada fetwa çykarypdylar.

Bu perişan ahwalyň taryhda köp sanly mysallary bolup geçdi.

Ýakyn taryhdan habarly we «Emiruş-Şuara» («Şahyrlaryň emiri») Ahmet Şewkiniň şygrylaryny okap gören islendik kişi onuň Beýtullany zyýarat edýänlere garşy edilen jenaýatlardan soň gözýaşa boglup, döwrüň häkimiýetiniň üstünden şikáyat edip ýazan şygryny bilýändir.

Şewki osmanly soltanyna arz etdi... Emma peýdasy bolmady:

«Hyjaz bulaşdy,

Käbe we «Mesjidi-Haram» gapma-garşylyga duçar boldy.

Ymmatlar Mekgede Hudaýa ýalbardy».

Döwleti esaslandyryjy patyşa Abdyleziz Saud Arabystany döwletiniň Hyjazdaky şertnamasyny baglaşanda, şu meseleler

onuň iň esasy gaýgysydy.

Patyşa Abdyleziz haj parzyny paýtagt Riýaddan ýa düýäniň örküjinde ýa-da has soňra awtoulaglar bilen birnäçe güne çeken tapdan gaçyryjy çöl ýollarynda hut özi synap gördi.

Hajyň we haj hyzmatlarynyň biziň günlerimIde nähili ýagdaýa gelendiginiň gürrüňini edip durjak däl. Şonsuzam ony hemmeler görüp, bilip dur.

Biziň bu çykyşymyz saudlaryň bu belent ysalam ybadatyna bolan wezipe borjuny ýerine ýetirme ukyby hakynda. Bu çykyş düýn esaslandyryjymyz patyşa Abdyleziziň çykyşydy. Häzir bolsa esaslandyryjymyzyň ogly Selman we agtygy Muhammediň çykyşydyr. Ruh – şobir ruh, borç – şobir borç...

Mişari ZEÝDI,
Saud Arabystanly žurnalist.

Anna, 14.06.2024 ý. Publisistika